

Kraków i Wrocław na Salon du livre de Paris

2015-04-29

Od 19 do 23 marca 2015 r. odbywały się największe francuskie Targi Książki w Paryżu. Odwiedziło je w tym roku ponad 200 tysięcy uczestników. Kraków i Wrocław w roli gości honorowych zaprezentowały się na stoisku o powierzchni 200 metrów kwadratowych. Była to największa od lat prezentacja kultury polskiej za granicą.

Blisko 40 spotkań, czołówka współczesnych polskich twórców: powieściopisarzy, reportażystów, poetów, twórców literatury i ilustracji dziecięcej. Na polskiej księgarni obsługiwanej przez największą francuską księgarnię FNAC sprzedano tysiące książek. Polskie stoisko odwiedzili także przedstawiciele najwyższych francuskich władz: Prezydent Francji François Hollande, Premier Manuel Valls, Mer Paryża Anne Hidalgo, a także Ministrowie Kultury Francji i Polski – Fleur Pellerin i Małgorzata Omilanowska, które w kontekście polskiej prezentacji podpisały istotne deklaracje o współpracy bilateralnej.

Obecność Polski została bardzo mocno doceniona we Francji, również przez wystawców z innych krajów. To miejsce jest jednym z najważniejszych światowych wydarzeń w branży wydawniczej. Musimy dalej systematycznie pracować zarówno we Francji jak i w innych krajach, by polska literatura i polscy pisarze znaleźli tam miejsce, na które w pełni zasługują, by byli czytani, tłumaczeni i wydawani – powiedział Grzegorz Gauden, dyrektor Instytutu Książki.

Targi Książki w Paryżu to największe tego rodzaju wydarzenie w świecie frankofońskim. Od innych podobnych imprez branżowych odróżnia je otwarcie na szeroką publiczność i bogaty kalendarz spotkań, debat, dyskusji i spotkań autorskich. Program prezentowany na stoisku Krakowa i Wrocławia przybliżał francuskim czytelnikom literackie dziedzictwo i współczesną kulturę Polski. Był w rzeczywistości czterodniowym festiwalem, a atmosferą spotkań i frekwencją nie ustępował najsilniejszemu festiwalom literatury, odbywającym się w Krakowie i Wrocławiu. Spotkania z Joanną Bator i Olgą Tokarczuk, Arturem Domosławskim, Mariuszem Szczygłem i Wojciechem Tochmanem, Iwoną Chmielewską i Joanną Olech, Zygmuntem Miłoszewskim i Markiem Krajewskim, Ewą Lipską, Tomaszem Różyckim i Ryszardem Krynickim, oraz dziesiątkami innych zaproszonych gości kierowały uwagę licznie zgromadzonej publiczności na rozmaite gatunki polskiej literatury: powieść, reportaż, książkę i ilustrację dziecięcą oraz silną i niesłabnącą tradycję polskiej poezji i przekładu. Długą listę autorów i gości specjalnych uzupełnili zasłużeni polscy i europejscy intelektualiści i ludzie kultury, polonofile i francuscy specjaliści w zakresie literatury Europy Środką: Jurij Andruchowycz, Norman Davies, Adam Michnik, Eric-Emmanuel Schmitt, Sylvie Germain, a także... Roman Polański, który drugiego dnia targów w zajmujący sposób opowiadał tłumom zgromadzonym na polskim stoisku o głębokich związkach między swoimi filmami a literaturą, problematyce adaptacji powieści i swojej najnowszej produkcji opartej na historii Alfreda Dreyfusa. Rozmawiano także o wielkich nieobecnych polskiej kultury: Kantorze, Grotowskim, Szymborskiej, Miłoszu, Schulzu, o relacjach polsko-żydowskich, specyfice tożsamości środkowoeuropejskiej, o tożsamości, feminizmie i wartościach.

Nie kryję satysfakcji. Wydarzenia w Paryżu to nie tylko wielka promocja Krakowa i jego literackiej tożsamości, ale szansa na przywrócenie literaturze polskiej należnego miejsca w europejskim obiegu ważnych dzieł kultury i wzmocnienie zainteresowania twórczością polskich pisarzy w takich krajach, jak Francja, Kanada, ale także Afryka Północna. Od lat działania te

podejmuje z sukcesem Instytut Książki. Wzmocnienie tych działań poprzez silne podkreślenie wagi całego sektora kreatywnego związanego z literaturą przez miasta Kraków i Wrocław i wspólna silna prezentacja z Instytutem Książki jest fenomenem współpracy i jedną z ciekawszych wspólnych przedsięwzięć silnych ośrodków kultury, dawnej i przyszłorocznej europejskiej stolicy kultury – oświadczyła Magdalena Sroka, Wiceprezydent Krakowa dziękując wydawcom, organizatorom stoiska z Polski i Francji.

O polskim programie prezentacji, oryginalności stoiska – odróżniającego się od stoisk wydawców, a także głównego gościa narodowego – Brazylii – z zachwytem opowiadali francuscy wydawcy, francuskie media, ale także przedstawiciele tutejszych służb dyplomatycznych z Ambasadorem RP Andrzejem Byrtem na czele. Obecność Polaków odnotowana została przez najważniejsze francuskie media, m.in. Le Monde, TV5, La Liberation, L'Express, Le Nouvel Observateur, Le Figaro, RFI.

Znakomity projekt. I ogromne zainteresowanie. Cieszę się, że Kraków i Wrocław mogły zaprosić tak wielu autorów na targi do Paryża. Opowiadaliśmy, między innymi, o tym, że w przyszłym roku Wrocław będzie Europejską Stolicą Kultury i Światową Stolicą Książki. Dziękuję Ministerstwu Kultury i Instytutowi Książki za pomoc i współpracę – podsumował Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się bogata oferta sprzedażowa księgarni zorganizowanej na polskim stoisku przez największą sieć dystrybucji i sprzedaży detalicznej FNAC. Na polskim stoisku znalazło się niemal 5 tysięcy książek, w tym praktycznie pełen wybór tytułów, które kiedykolwiek zostały przetłumaczone na język francuski i wydane we Francji. Największą popularnością cieszyły się książki Witolda Gombrowicza, Zygmunta Miłoszewskiego, Olgi Tokarczuk, ale i bardzo we Francji popularnego rysownika Grzegorza Rosińskiego, autora serii Thorgal.

To bardzo pozytywne wydarzenie. Targi książki o skali takiej jak paryskie pozwalają na zagęszczenie sieci międzyludzkiej, migrowanie książek z rąk do rąk – pisarze, tłumacze, wydawcy i czytelnicy odnajdują się nawzajem. Często przypadek sprawia, że książka zdobywa międzynarodową popularność, taka historia przydarzyła się np. Harukiemu Murakamiemu. Bez takich spotkań byłoby to niemożliwe – powiedziała Joanna Bator, ubiegłoroczna laureatka nagrody Nike, obecna na kilku spotkaniach autorskich.

Ważnym elementem polskiej prezentacji były spotkania tłumaczy, spotkania branżowe, rozmowy o polityce kulturalnej miast literatury, a także potężna prezentacja ponad 20 wydawców z obu miast, którzy prezentowali swoje najciekawsze książki na specjalnych regałach. Goście targów mieli okazję zapoznać się z ofertą następujących oficyn: BOSZ, Dwie Siostry, Format, Karakter, Lokator, MCK, Ossolineum, Orbis Pictus, Universitas, Ha!art, MOCAR, Dodoeditor, Warstwy, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wydawnictwo SQN, Wydawnictwo Literackie, Wytwórnia, ZNAK, A5 i Znak Emotikon.

Promocja literatury polskiej za granicą to żmudna, niekończąca się praca. Mam nadzieję, że organizatorzy prezentacji Krakowa i Wrocławia pójdą za ciosem i spowodują, że to jednorazowe wydarzenie przełoży się na realne zwiększenie zainteresowania pisarzami polskimi we Francji i całej Europie. Mamy literaturę na naprawdę wysokim poziomie, to nie jest tak, że próbujemy

**Magiczny
Kraków**

dotrzeć do ludzi z tym, co jest słabe. Polski teatr ma światową renomę, polskie kino też powoli wychodzi z cienia. Gdzieś tutaj – toutes proportions gardées – są kryminały, w tym także to, co piszę. Mam nadzieję, że targi w Paryżu stanowią pewną jaskółkę dobrej zmiany – ocenił Zygmunt Miłoszewski, tegoroczny laureat Paszportu „Polityki”.

W czasie trwania Targów doszło do ważnego spotkania Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej profesor Małgorzaty Omilanowskiej z Minister Kultury Francji Fleur Pellerin, podczas którego podpisały deklarację o współpracy. Współpraca ta jest szczególnie ważna w dziedzinie upowszechniania czytelnictwa i literatury, czego dowodem jest nie tylko obecność Krakowa i Wrocławia jako gości honorowych tegorocznych targów w Paryżu, ale także zaproszenie Francji jako gościa honorowego na Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie w maju 2015. W deklaracji podkreślono także wagę współpracy między muzeami oraz znaczenie dziedzictwa historycznego, które łączy oba kraje. Panie minister zobowiązały się działać razem na forum Unii Europejskiej na rzecz polityki wspierającej twórczość artystyczną, uznanie wartości dziedzictwa oraz powszechny dostęp do kultury. Podkreśliły znaczenie ambitnej polityki kulturalnej wspierającej powstawanie wysokiej jakości dzieł literackich.

W organizację polskiego stoiska włożyliśmy bardzo dużo wysiłku i cieszy mnie, że zostało to docenione – mówi Laurence Dyèvre konsultant literacki Instytutu Francuskiego. Było widać rezultaty naszej pracy: każde spotkanie cieszyło się powodzeniem, słyszeliśmy bardzo dużo komplementów na temat programu, który zdaniem odwiedzających był urozmaicony i ciekawy. Wiele osób zaznaczało, że bardzo by chcieli żeby polskie stoisko pojawiało się na targach co roku. To ogromna satysfakcja.

Ostatniego dnia Targów doszło także do ważnej dla przyszłości polskiego rynku książki i księgarstwa dyskusji Andrzeja Nowakowskiego, Grzegorza Gaudena z prezesem Francuskiego Związku Wydawców BIEF Jeanem-Guy Boinem oraz przedstawicielami francuskich księgarni. Była to ważna debata wpisująca się w europejski trend wprowadzania stałej ceny książki jako narzędzia wspomagającego rynek książki i rozwój kultury.

Organizatorzy polskiej prezentacji:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Instytut Książki
Biuro Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016
Krakowskie Biuro Festiwalowe

Organizatorzy:

Syndicat National de L'Édition
Reed Expositions